

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ

ในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อําเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

Practicing of the Philosophy of Sufficiency Economy of Academic Administrators,
Educational Service Area Office 2, Bangkratoom District, Phisanulok Province

ร้อยโท ภาณุวุฒิชัย เหมธานันท์

ภาคนี้พนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พ.ศ. 2553

600249474

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245412

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ
ในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อำเภอบางกระท่อม จังหวัดพิษณุโลก
Practicing of the Philosophy of Sufficiency Economy of Academic Administrators,
Educational Service Area Office 2, Bangkratoom District, Phisanulok Province

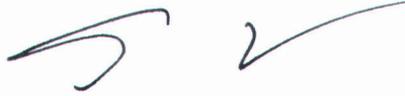

ร้อยโท ภิญญโชติ เหมธำนันท์

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบป้องกันภาคนิพนธ์ ได้พิจารณาภาคนิพนธ์ของ ร้อยโท ภิญญโชติ
เหมธานันท์ แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้

คณะกรรมการสอบป้องกันภาคนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี พิจิตบันดาล)

.....กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

(ดร.ธรรมนุญ เฮงขวัญกุล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.กมลพร สอนศรี)

.....กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ศรีโพธิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ไสว ศิริทองถาวร)

วันที่ 26 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะความกรุณาที่ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและการเสียสละเวลาอันมีค่าจากท่าน ดร.ธรรมบุญ เสงษ์ปฏิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และท่าน ดร.ศุภชัย สุวรรณกนิษฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้ความรู้ ความกระจ่าง ในการดำเนินการศึกษาภาคนิพนธ์ ตลอดจนช่วยปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จังหวัด พิษณุโลก และท่านผู้บริหารสถานศึกษา ครูสายปฏิบัติการสอนทุก ๆ ท่าน ในสถานศึกษาเขตพื้นที่ การศึกษาเขต 2 อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของ พันโท ฉลองชัย เหมธำนันท์ (บิดา) นางประสานศรี เหมธำนันท์ (มารดา) นายประวัตี พุกเสวก (บิดาภรรยา) นางบังอร พุกเสวก (มารดาภรรยา) ที่ดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณงามความดี เอื้อเพื่อความรักความเมตตา สนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณ นางศศิมา เหมธำนันท์ (ภรรยา) เด็กชายทรงภพ เหมธำนันท์ (บุตร) ที่เสียสละเวลาเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้กับผู้วิจัย และขอขอบคุณ พันตรี มนต์รี บัณฑิตไทย นางสาวภัทรธมน ัญญภรณันท์ จำสับเอก นพพร หนูนภักดี สิบเอก ศิริศิลป์ ไสมา เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือพร้อมเป็นกำลังใจที่ดี แก่ผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้

ชื่อผู้ทำภาคินิพนธ์: ร้อยโท ภิญญโชติ เหมธำนันท์
ชื่อภาคินิพนธ์: การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ
ในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2
อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
ชื่อกรรมการที่ปรึกษาภาคินิพนธ์: ดร.ธรรมบุญ เสงษ์ภูิกุล
ดร.ศุภชัย สุวรรณกนิษฐ
ชื่อปริญญา: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง / สถานศึกษา / การจัดการเรียน
การสอนแบบบูรณาการ / แนวทางการบูรณาการ

245412

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อำเภอบางกระทุ่ม
จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามคุณลักษณะของสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางการ
บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
ที่ประชากรจำนวน 405 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย
คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า T-Test, F-Test
วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่
มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ร้อยละ 70.70 ด้านครูสายปฏิบัติการสอนมีจำนวน 1-10 คน
ร้อยละ 59 ด้านระดับช่วงชั้นที่เปิดสอนสูงสุดเป็นระดับช่วงชั้นที่ 2 ร้อยละ 70.72 และด้านขนาด
ของสถานศึกษาเป็นขนาดสถานศึกษาขนาดที่ 1 ร้อยละ 43.70

สำหรับการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียน
การสอน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติ
ในระดับมาก คือ การบูรณาการโดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
และการบูรณาการในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ การบูรณาการโดยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

หรือแผนการเรียนรู้ ส่วนการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การบูรณาการแบบสหวิทยาการ หรือบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การเปรียบเทียบคุณลักษณะของสถานศึกษา พบว่า คุณลักษณะของสถานศึกษาจำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษา และครูสายปฏิบัติการสอน มีแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนไม่ต่างกัน ส่วนคุณลักษณะของสถานศึกษาจำแนกตามระดับช่วงชั้นที่เปิดสอนสูงสุด และขนาดของสถานศึกษา พบว่า มีแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Student's Name: Lieutenant Pinyachote Hamthanan
Master's Report Title: Practicing of the Philosophy of Sufficiency Economy of
Academic Administrators, Educational Service Area
Office 2, Bangkratoom District, Phisanulok Province
Master's Report Advisors: Dr. Thammanoon Hengsadeeikul
Dr. Supachai Suwankanit
Degree: Master of Public Administration
(Philosophy of Sufficiency Economy)
Key Words: Philosophy of Sufficiency Economy / Academic Institution /
Integration Learning System / Integration

245412

The purposes of this study were: to compare the level of practicing of the Philosophy of Sufficiency Economy of academic administrators, Educational Service Area Office 2, Bangkratoom District, Phisanulok Province that classified by characters of the academic institutions; and, to practice in line with the integration of the Philosophy of Sufficiency Economy to the learning and teaching trend.

This was a survey research in which the researcher had specified the samplings of 222 persons from the total population of 405. The research tool used in this study was a questionnaire and the data were analyzed by a computer program called SPSS for Windows. The statistics employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and One-way ANOVA.

The results findings reveal that the majority of the characters of academic institutions on the aspect of academic administrators are one academic administrator per one institution at a percentage of 70.70. The aspect of numbers of practical teachers per one academic institution is around 1 to 10 teachers or 59 percent. The aspect of classroom opening at the highest interval is the 2nd level or a percentage of 70.72, and the size of the academic institutions is the 1st academic institution at 43.70 percent.

The overall practicing in line with the integration of the Philosophy of Sufficiency Economy to the learning and teaching trend is rated at a moderate level.

Taking into consideration by each aspect, it shows that the integration focuses on the activities of learning in accordance with the philosophy and the integration of the 3rd substance-that is-economics in social studies-religion-culture is rated at a high level. The aspect of the integration of providing learning units or learning plans is at the moderate level. The least aspect is the integration of multi-disciplinary studies or the integration of the 8th substance.

The comparison of the characters of the academic institutions has found out that the characters of the institution that classify by the academic administrators and the practical teachers have the integration trend in line with the Philosophy of Sufficiency Economy and the learning and teaching trend not differed significantly. The characters of the academic institutions that classify by the classroom opening at the highest interval and its academic institution size has shown that the trend toward the integration in line with the Philosophy of Sufficiency Economy to the learning and teaching units has differed at a statistical significance level of 0.05.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	14
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	30
แนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน.....	36
ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เขต 2.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิจัย.....	61
การวิจัยคุณลักษณะของสถานศึกษา.....	62
การวิจัยการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนการสอน.....	64
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวทาง การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน.....	73
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	84
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	84
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	98
ภาคผนวก ค.....	101
ภาคผนวก ง.....	106
ภาคผนวก จ.....	111
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	127

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	คุณลักษณะของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก.....	62
2	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน.....	64
3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน ด้านการบูรณาการ ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	65
4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน ด้านการบูรณาการ แบบสหวิทยาการ หรือบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ.....	66
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน ด้านการบูรณาการ โดยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการเรียนรู้.....	68
6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน ด้านการบูรณาการ โดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง.....	71
7	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน จำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษา.....	73
8	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน จำแนกตามครูสายปฏิบัติการสอน.....	75
9	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่เปิดสอนสูงสุด.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน จำแนกตามขนาด
ของสถานศึกษา..... 79

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนภูมิปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	11
2	ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล.....	25
3	ตัวแบบทางด้านการจัดการ.....	26
4	ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร.....	27
5	ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ.....	28
6	ตัวแบบทางการเมือง.....	29
7	ตัวแบบทั่วไป.....	30
8	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55